

АНДРІЙ
КОКОТЮХА

ОСІННІЙ
СЕЗОН
СМЕРТІЙ

Андрей Анатольевич Кокотюха

Осінній сезон смертей

предоставлено правообладателем

http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=10967325

Андрій Кокотюха «Осінній сезон смертей». Літературно-художнє видання: Книжковий Клуб «Клуб

Сімейного Дозвілля»; Харків; 2015

ISBN 978-966-14-7904-2, 978-966-14-8444-2

Аннотация

Уже не першу жертву знаходять на вулицях міста. Жорстокий вбивця полює на молодих привабливих дівчат і душить голими руками... Маніяком може виявитися хто завгодно, навіть колишній кримінальний репортер столичної газети Андрій Шкарада. Тільки щаслива випадковість допомагає йому довести своє алібі. Але він розуміє: у кам'яних джунглях полює хижак. Його треба зупинити. Тож Андрій починає власне розслідування. Тим часом сезон смертей триває...

Содержание

Передмова	5
Частина 1	7
Третя жертва	7
1	7
2	9
3	11
5	13
6	13
Робоче місце 1	15
1	15
2	17
3	18
4	20
5	23
Загальний зошит 1	24
Перша жертва	26
1	26
2	27
Робоче місце 2	29
Загальний зошит 2	30
Кінець ознакомительного фрагмента.	32

Андрій Кокотюха

Осінній сезон смертей

Обережно! Ненормативна лексика!

Передмова

Криваві сенсації грішного міста

Настирний дзвінок у двері. Сонячне світло ріже очі. Голова розламується з похмілля. А в кімнату вже суне купа людей у міліцейській формі, які вимагають щиросердно зізнатися в жахливому злочині...

Так почався перший після відпустки робочий день пересічного київського журналіста. Ім'я – Андрій Миколайович Шкарада. Рік народження – 1970-й. Сімейний стан – розлучений. Посада – кореспондент відділу культури газети «Міські новини». Обвинувачується у згвалтуванні і звірячому вбивстві дівчини, Наталії К.

Здається, столичні мешканці звикли до всього: тут трапляється вісім убивств на добу і більшість – на побутовому ґрунті або під час кримінальних «розборок». Однак цього разу Київ паралізовано страхом і відчаєм. У студентському містечку орудує маніяк, обличчя якого відбилосся в зіницях нещасних задушених жертв – Тетяни, Слави, Наталії, Світлани. Хто він, цей психічно хворий чоловік, який тероризує велике місто? Черговий Чикатило, Онопрієнко, маніяк з Окружної? І де шукати його слід?

Андрій Кокотюха, маестро детективної прози, веде нас темними київськими вулицями, де вогні ліхтарів і неонових вивісок відбиваються в осінніх калюжах. Звичайний гуртожитський мурашник, з його постійним гармидером, де ніколи не вщухає дикий музичний ритм, тупотіння ніг і грюкання каструль на кухнях. Тут п'ють шампанське і горілку, грають у карти, розповідають похабні анекдоти, лаються, б'ються й кохаються. Кожний парубок – вічний шукач пригод, і кожна дівчина в міні-спідничці і з червоною помадою на губах – легка здобич. У цьому місті пороку сучасні Адами і Єви давно забули про невинність, пізнавши солодкий і повабний гріх. Лише глибокої ночі стихає це вселенське гульбище, і тоді на полювання виходить Він і вершить свою темну справу.

У цієї криваво-моторошної історії – кілька зацікавлених сторін. Городяни, звісно, хочуть спокійно ходити вулицями, не сахаючись власної тіні. Міліція традиційно прагне зберегти честь мундира і чимшвидше розкрити морочливу справу, схопивши першого, хто потрапить під руку, і не надто дбаючи про справжні докази. А журналюги, як завжди, шукають дешевих сенсацій, щоб заповнити ними шпальти «жовтих» видань і прославитися завдяки резонансному матеріалу.

Вести власне розслідування паралельно із правоохоронцями Андрія Шкараду спонукає не лише мисливський азарт та смак до ризикованих авантур. Для колишнього кримінального репортера розкрити серію злочинів – означає не тільки зняти з себе тяжкі підозри, а й прийняти виклик підступного вбивці і довести, що в цій химерній грі із законом виграє розумніший і той, хто опиниться на кілька кроків попереду.

Чи вдасться герою поставити крапку у смертоносному ланцюгу й вивести маніяка на чисту воду? Затамувавши подих, ми спостерігаємо, як вправні пальці журналіста клацають по клавіатурі, розрізнені припущення складаються у версії, за ними ось-ось прогляне розгадка. А в той самий час чиясь невміла рука виводить у загальному зошиті карячкватим почерком слова любові і слова ненависті, у яких – і власне виправдання, і вирок сучасному суспільству, що втоптує в бруд найсвятіше й найчистіше почуття. Адже зворотним боком Любові є Божевільня, як нагадує нам автор в епіграфі до роману, цитуючи французького есеїста Мішеля Монтеня.

Якщо ви шукаєте жорсткої правди життя, нуртування темних пристрастей, гострих колізій моралі і закону – то «Осінній сезон смертей» написано саме для вас. Андрій Кокотюха вміє приголомшити, заплутати, пустити читача хибними стежками, приспати його пиль-

ність, щоб у фіналі вразити безжальною ясністю фактів. І ми знімаємо капелюха, захоплені талантом письменника, який розповідає нам історію про життя, любов і смерть так майстерно, що від неї не можна відірватися ані на хвилину.

Софія Філоненко, доктор філологічних наук

*Автор хоче вірити, що всі дійові особи, навіть працівники міліції,
не мають і не матимуть реальних прототипів, а сюжет від початку
до кінця – плід авторської уяви*

* * *

*Кохання – це різновид божевілля.
Мішель де Монтень*

Частина 1

Третя жертва

1

Інколи місто скидається на величезного дрімливого звіра.

А люди – на кров'яні частинки. Носяться артеріями та венами вулиць, цілий день даючи тварині живучу енергію. Надвечір вони поволі загасає, даруючи гігантові бажаний спокій – ненадовго, до ранку... І так із року в рік, зі століття в століття...

Маячня, скажете? Але такі асоціації можна вибачити: п'яним багато чого прощають. І п'яним не дивуються – мало, що може стукнути в хмільну голову! А я зараз п'яний. Доза алкоголю поки що сумісна з життям, навіть робить його прекрасним. Я лечу – мчу в таксі крізь Велике Місто, що поринає в сон.

До речі, якщо розвинути теорію міста-звіра, то таксі разом із водилом і пасажирями – мною та моїм так само п'яним приятелем Сєвою – можна назвати вечерею монстра. Смішно, скажіть же, хіба ні? Звірюга згамав нас, а тепер перетравлює, засинаючи. І ми, перетравлювані, мчимо стравоходом – центральною вулицею... Як вона, в дідька, зветься?... Допилися... Хоч не так уже й допилися: просто радянські назви київських вулиць міняються на українські незалежні, але ми в такому віці, що тримаємо в пам'яті саме ті, *совкові*, тож заплутатися тут не штука. Дивно, що таксист не знає, як вони називаються тепер, а молодий же хлопчина, піонером точно був, хоч комсомол навряд чи застав... Ну їх, згадки про радянські вулиці, тягнуть за собою прикрі спогади. Повертаємося в сьогодення.

А в ньому несемося ми, на жаль, у пряму кишку. Щоб нас викинуло в одну з клоак-околиць, як годиться решткам і покидькам. Місто, між іншим, – живий організм, а в будь-якого живого організму є своя, пардон, жопа. У місті багато таких клоак-околиць, якщо вже так хочете – задниць... Стоп, це виходить, що в цього звіра багато гузиць?

Я зареготав так несподівано, що водій повернувся до мене, на хвилику переставши стежити за дорогою. Своїх думок про місто-звіра я, мабуть, уголос не висловлював, і зрозуміло, чому його дивує безпричинний сміх п'яного пасажира.

– Ти чого? – Сєва так крикнув мені у вухо, що воно заболіло і, здається, навіть згорнулося трубочкою.

Бажання сміятися зникло так само несподівано, як і виникло. Знову дивлюся у вікно на вогні ліхтарів та освітлені вивіски комерційних кіосків, що мигтять повз нас. Подумки вирішую: варто б запам'ятати цю народжену сп'яну теорію міста-звіра й використати десь. Тільки, боюся, воно не напишеться все так, як думається тепер. Усе ж таки багато шедеврів літератури й музики були створені під кайфом. Байдуже, алкогольним чи наркотичним. Деякі навіть навмисне експериментували з галюциногенами: це більше музикантів стосується – Моррисона, наприклад...

Стоп, знову мене несе не туди!

Моя сьогоднішня п'ятка не має творчої мети. Просто я свою відпустку провів на гірській турбазі, куди мене запросив один давній друг. Його тато – директор підприємства, що постачає на турбазу харчі, і ми жили там на повному пансіоні. Я заплатив тільки символічні гроші за проживання. Тому за два дні до кінця відпустки в мене лишилася непристойно велика сума грошей, яку треба було негайно пропити. Ідею годі було б зреалізувати, якби мені не трапився Сєва. Я випадково зустрів його сьогодні серед білого дня в підземці.

Ми згадали, що не бачилися років зі сто. До того ж учора Сєва вирядив жінку до Хмельницького, на речовий базар по манатки, вона трошки торгує, і повернеться половинка тільки завтра. Тож Сєва, якого жінка тримала в шорах, поведився так, немов зірвався з латунного ланцюга. Заквасили пристойно, і тепер Сєва віз мене в студмістечко до свого знайомого дівчиська, що ну точно, ну стопудово мало подружку...

– Хоч нічого так? – запитав я, коли ми брали горілку, шампанське, вино й шоколадку.

– А тобі не один хрін?

– Поки що ні!

І справді, поки що я, тьху-тьху-тьху, непогано тямив. Добре пам'ятаю, як вийшли з таксі. Студмістечко рідне я навіть під чаркою впізнаю: прожив же тут колись п'ять років. Ніби вчора було...

...Пам'ятаю гуртягу...

...Пам'ятаю номер кімнати – сорок шість. Там справді було дві подружки. Обидві нічогенькі. Даремно я хвилювався... Сєва нас познайомив:

– Оце Свєта, а це... я не знаю, як тебе... ага, Наталка, дуже добре. Коротше кажучи, це Свєта, а це Наталка. Отак!

Свєта пішла ставити чайник, електричним чомусь не розжилися, і я тут-таки пообіцяв від щедрот подарувати найближчим часом. Наталка схопилася чистити картоплю. Я кинувся їй допомагати, це точно пам'ятаю. Ось про що тринділи, орудуючи ножами, згадати не можу і, напевне, не зможу, але пам'ятаю: реготали на два голоси...

...Потім сіли до столу...

Я пив тільки горілку. Хоч спочатку всі хильнули шампанського, по краплі, але це далось взнаки... Пили, балакали, ще пили, потім – музика: стара добра «Армія коханців», Земфіра, «Све-ет аз-заріл маю ба-альную душу»... Просив рок, знайшовся вічно живий «Квін», але загалом споживали дикий якийсь музичний коктейль із неактуальної для мене, але популярної в маршрутках російської попси...

Танцювали...

Пили...

Ще танцювали...

Допивали...

Сєва мені щось шепотів. Я всього не втяв. Тільки Наталя раптом почала збиратися. Їй треба було до іншого гуртожитку: вона там живе. Сюди ж просто в гості зайшла, а вже зовсім темно і далеко за північ. Свєта не відпускала, плела про якихось маніяків... Я втрутився, сказав, що проводжу Наталю і порозганяю к хрінам усіх маніяків, нехай тільки вони...

...Далі пам'ятаю фрагментами. Провали в пам'яті...

Ми на темній вулиці... Я обіймаю Наталю, вона пручається, але не дуже... М'які пухкі губи... Нетерплячі рухи рук... Трава, м'яка на дотик... Слабке зітхання... Чиєсь нерівне дихання... Може, то я так голосно сопую?... Глухий зойк, полегшене зітхання...

...Я кудись їду. Сиджу на передньому сидінні машини. Темно. Я підношу руку з годинником дуже близько до очей. Марно. Їдемо ще якийсь час, потім машина гальмує.

– Приїхали, – голос немов із глибокого колодязя...

...Я намагаюся влучити ключем у замкову шпарину. Нарешті усвідомлюю: не той, у мене їх ціла в'язка. На поверсі біля дверей так само темно... Чи це у мене в очах?...

...Я на кухні. П'ю воду з чайника. Просто з носика. Світло горить, і я можу глянути на годинника. Пів на третю ночі! Бляха, де ж я встиг так тес... Знов темно в очах... Чи я їх заплющив?

...Дзвінок не змовкає, а мені лінки продерти очі. На них давить головний біль, у черепній коробці дзвінки й молоточки... А один, зараза, гучніший за всі! Якого чорта? Кому там робити нема чого?!

Дзвонять у двері. Наполегливо.

Я рвучко підвівся й сів, не розтуляючи очей. Голову наче лещатами стиснуло. Поволі розкліплюю повіки. Кімната стрибає і хитається, сонячне світло боляче ріже очі.

Дзвінок не стихає. Я труснув головою і помалу звівся на ноги. Пошукав очима джинси, згадав раптом, що зняв їх чомусь на кухні. Там вони й валяються, на стільчику.

– Та зараз! – кричу до входних дверей.

Навіть розмовляти боляче, це ж треба! Заліз у джинси, натяг футболку, відімкнув двері.

Спочатку зайшов хтось у ментівському строї. За ним пропхався пом'ятий і знічений Сєва. Потім – іще люди, у формі й у цивільному. Один тицьнув мені корочку під носа.

– Карний розшук. Збирайся, з нами поїдеш.

Це що, продовження сну?

2

– Прізвище?

– Шкарада.

– Ім'я, по батькові?

– Андрій Миколайович.

– Рік народження?

– Сімдесятий.

– Тисяча дев'ятсот?

– А ви як думаєте?

– Відповідати треба повністю.

– Одна тисяча дев'ятсот сімдесятий рік Божий від Різдва Христового.

– Місце роботи?

– Газета «Міські новини».

– Хто?

– Що значить – хто?

– Посада ваша.

– Кореспондент.

– Давно там працюєте?

– Чотири роки...

– А згідно з документами квартиру винаймаєте лише рік. Де проживали до цього?

– Яка різниця! Бомжував. То в приятелів тулився, то по гуртожитках...

– Значить, є різниця, якщо запитують.

– Гаразд. Займав житлову площу колишньої дружини. Вона жила в свого співмешканця. Коли вони взяли офіційний шлюб, то виселили мене, бо надумали продати квартиру.

– Де тепер ваша колишня дружина?

– Півтора року, як живе в Німеччині. У місті Мюнхені. П'є баварське пиво. А що, це важливо?

– Ваша правда, ми відхилилися від справи. Де ви були одинадцятого і двадцятого серпня?

– Відпочивав на турбазі в Закарпатті... Я взагалі-то сьогодні останній день у відпустці... Завтра на роботу.

– Де саме ви відпочивали? Хоч... ми знову відбігаємо від справи. З Наталею Кущенко давно знайомі?

– А хто це?

– Я можу показати фотографії й освіжити вашу пам'ять.

Міліцейський слідчий Величко недбало простяг пачку чорно-білих фотографій, немовби то були не знімки жертви злочину великим планом, а краєвиди пляжу Варадеро.¹ Він звик роздивлятися такі фотокартки, і це зрозуміло. Так само ясно, що він хоче шокувати мене, відразу налякати і вивести з рівноваги своїм професійним цинізмом.

Він не зважив на одну річ.

Зрештою, він не міг на це зважити, бо не знав, що до спокійного, білого та пухнастого відділу культури однієї з найпопулярніших київських газет я приписаний більш-менш недавно. І поки одного мокрого листопадового вечора не дістав по голові у власному під'їзді, мав змогу роздивлятися не лише фотографії трупів, а й справжні трупи. Ба більше – сам ледь не став трупом. Навіть довелося одного разу стріляти в людину, рятуючи своє життя. Не люблю я штапованих літературних фраз, але, здається, недалеко минуле, від якого я намагався втекти і сховатися в ошатному пралісі української культури, таки наздоганяє мене.

Якщо вже не наздогнало.

Голова мертвої молоді жінки неприродно вивернута набік, фотограф зафіксував профіль жертви. Обличчя перекошене, язик вивалився з розтуленого рота. Переконаю себе, що на фото не може бути зображений хтось із тих, кого я знаю особисто. І поза тим щось знайоме вгадується в цьому профілі... Щось...

– Чорт!

– Упізнали?

– Т-так... Я знаю її... Чорт!

Учорашня Наталка. Подружка, з якою я познайомився під п'яне діло. Вона вчора пила шампанське, вино, горілку, дзвінко сміялася з моїх похабних анекдотів, танцювала зі мною... Я проводжав її додому... З нею я...

Господи!..

– Сміливіше, сміливіше...

– Ми познайомилися вчора. Я був нетверезий... Не дуже, але все одно. Ми ще пили... Кепсько пам'ятаю все, ви ж розумієте... Можна води, в роті сухо... Важко говорити...

– Ми відхиляємося від справи. Ви дивіться, дивіться на фотографії. Вони, я бачу, допомагають вам пригадувати.

– Дайте води!

– Відповідайте на запитання. Ви стверджуєте, що познайомилися з Наталею Кущенко вчора ввечері. Нехай. За яких обставин?

– Ми випивали з Сєвою Горбуновим – це мій давній знайомий. А тоді він запропонував поїхати в гуртожиток до дівчаток. У нього є там знайома – Света...

– Горбунов стверджує, що пропозиція поїхати до дівчаток надійшла від вас.

– Отакої! Света, в якої ми пили, – моя знайома, а не його? І він їхав до неї в шахи грати, коли жінки вдома нема?

– Розберемося. Ви самі запропонували провести Наталю додому?

– Наче так... Сам...

– А дорогою почали чіплятися до неї. Вона пручалася. Ви вдарили її в обличчя... Ще б пак, п'яна агресивність далася взнаки! Вона знепритомніла, ви відтягли її в кущі бузку і згвалтували! Пригадуєте?

– Що за фігня? Авжеж, я був п'яний. Але не так, щоб...

– Сядьте на місце! Вона очуняла, почала кричати, ви спробували заткнути їй рота і задушили!

¹ Варадеро – популярне курортне місто на Кубі. (Тут і далі прим. ред., якщо не вказано інакше.)

Мій стан важко описати словами. Все ж таки слідчому вдалося вибити мене з сідла. Спочатку я не міг нічого говорити – тільки дивився на нього і кліпав очима. Мені раптом стало душно, лоб укритися холодним потом.

– Води... Дайте води...

– Підпишемо зараз щиросердне – і скільки хочете води. Бочку, цистерну, хоч водою цілу!

– Яке ще?...

– Щиросердне визнання провини. Я розумію: ви злякались і втекли з місця злочину, не зрозумівши, що сталося. Просто лежить дівчина, не ворухиться... Вона чинила опір, у неї величезний синець на обличчі. Отут. Ось фотографія, дивіться...

Фотографії обпікали мені руку, я акуратно поклав їх на стіл.

– Це дурниця якась!.. Чортзна-що...

– Слухайте, Шкарадо, двоє свідків підтверджують, що Наталя Кущенко пішла з вами! За десять хвилин до смерті вона мала статеві зносини з чоловіком! Сліди насильства на обличчі й тілі! З вами ще хтось був? Ні? Тепер експертиза, дослідивши сперму, зможе встановити особу! Будемо робити експертизу?

Слідчий Величко скидався на комара.

Не зовні. Сам він був низенький, весь із округлостей і якийсь сірий: сірий костюм, сіра несвіжа сорочка, сіра краватка, сірі стомлені очі, навіть обличчя явно нездорового сірого кольору. На комара він схожий звичками – вперто дзинчить у темряві, чекає, поки людина втомиться відмахуватися й засне, – щоб поживитися такою бажаною кров'ю. Комарине дзинчання тисне на психіку і дратує. За набридливою комахою ганяєшся, втративши терпець. Справді, мало не з сокирою. От тільки даремно все: у боротьбі з комаром більше допомагають увага, терплячість і зосередженість. Без них ніколи не позбудешся настирливого, впертого дзиччання.

– Послухайте, я справді погано пам'ятаю, що було вчора. Так, проводжав... Так, щось між нами сталося... От тільки не пам'ятаю як, але все було без насильства. А потім я їхав у машині. Наче дівчина казала щось про те, щоб я йшов геть... Авжеж, точно казала!

Слідчий не переривав, байдуже дивився на мене сірими втомленими очима, і погляд його свідчив про те, що для себе він давно все вирішив. Дав справі кінець, а ти, хлопче, балакай-балакай.

– Якщо ви точно встановили годину смерті, то знайдіть водія, який мене підвозив! Він скаже, коли я в машину сів. Він мусив запам'ятати час! Коли вночі п'яна людина мало під машину не кидається, хоч-не-хоч на годинника дивився! Машинально! Звірте час, порахуйте хвилини! Чого ви сидите й мовчите?

– Важко з вами. – Слідчий Величко склав фотографії місця злочину в конверт. – Отже, одинадцятого і двадцятого вас у місті не було?

– До чого тут це?

– Перевіримо. – Здавалося, він не звернув уваги на моє запитання. – Все перевіримо. Тільки питання поки що я ставлю. І ще ставитиму. – Його товстий короткий палець натиснув на кнопку, викликаючи конвой. – А ви подумайте. Не іграшки це все. Одинадцятого серпня у студмістечку вбили дівчину. Студентку. Двадцятого – ще одну. Вчора, двадцять п'ятого, – третю. Усіх трьох задушили. Води налити?

3

На правах серійного маніяка-вбивці я зайняв окрему камеру.

«Подумайте», – сказав слідчий.

Що ж, обставини спонукають до роздумів. От тільки думки в голову не лізуть. Але добре подумати мені таки треба.

Це все було б сюжетом для комедії, коли б не смерть дівчини Наталки, яка вчора вночі любилася зі мною, п'яним і дурним, віддаючись так шалено, ніби робила це востаннє. Хоч так воно, зрештою, і вийшло. Чорт! Пити треба менше, от що! Зняти б за цим сюжетом науково-популярний фільм і братам-п'яницям показувати! Ось, мовляв, чим це все може, бляха, скінчитися! Звинувачення в убивстві, і не в одному! Ну, за перші два я спокійний: те, що мене не було в місті, легко перевірити... Одне тепер я розумію слідчого. Як кортить йому заарештувати клятого маніяка і позбутися цієї морочливої справи! Він ладен на все. Я це помітив. І коли дуже захоче, то повісить на мене всі три трупи. Той, хто не знає нашої слідчої системи зсередини, не повірить і почне товкти про презумпцію невинності. Але ж не треба нам дурити голову юридичними термінами... Захочуть – посадять. От вам і вся презумпція.

Гаразд, спостерігати, вдавати з себе досвідчених, битих і робити висновки ми вміємо. Що далі? Ситуація не просто дурна – вона страшна. А вихід?

Мені раптом стало моторошно на саму думку, що я таки насправді її задушив, сам того не хотівши. Стис горлянку, щоб не кричала, і... От тільки не кричала вона й не пручалася. Я все ж таки притомний був і пам'ятаю. Не все, але це пам'ятаю. Часто дихала, стримувалася, але крику не було. І цей синець на обличчі... Я ж не бив її... Це той, хто задушив, – *убивця* – її вдарив. Звідки він тільки взявся так швидко? За десять хвилин після... Слідчий так сказав...

Кортіло заснути, зібрати сили, які мені ще сьогодні знадобляться. Та не спалося: дурні думки так і лізли в голову. Їх доводилося відганяти, як комарів...

Знову комарі...

Мені здалося, що я не спав. Та коли по мене прийшли, я розплющив очі й глипнув на годинника, переконавшись, що день пішов на спад. Я подрімав три години з гаком. Почувався від того не найкраще. Голова мені знову заболіла...

4

– Щастить вам, юначе. Слово честі, щастить.

Мені насправді було шкода слідчого Величка. У нього справа про серйозне вбивство. Він знаходить людину, що її з великим зусиллям, але можна звинуватити в злочинах. А зусилля таким, як Величко, докласти не штука. Їм шпарина потрібна, в яку можна ногу просунути. Далі, як кажуть, справа техніки. І зітхне слідчий полегшено, сходить до начальства, щоб подякувало йому, потім горілки вип'є. Законне право має. Аякже! Камінь з серця...

– Знайшовся водій, що вас учора підвозив... У нього сестра поруч зі студмістечком живе. Хворіє вона. Він побув коло неї, поки «швидка» приїхала... Чоловік п'є десь... Півтора місяця вдома не ночує... Дружків-ханиг по гроші присилає. Вона ганяє їх, а він знову присилає... Гаразд, відбігаємо від справи. – Слідчий старанно уникав моїх спроб глянути йому в очі, дивлячись то на пофарбовані в казенний колір стіни кабінету, то на поверхню власного стола або спостерігаючи, як струмінь диму з його сигарети здіймається до стелі. – Звуть його Сердюк. Григорій Петрович... Удень сьогодні заїхав сестру відвідати. Вона вже краще чувається... До неї сусідка заходила і розповіла про вбивство... Тут уже від ідіотських чуток діватися нема куди. Весь район маніяка боїться... Ну а Сердюк згадав, що вночі біля студмістечка дивного хлопця підібрав...

– Що в мені дивного було? П'яних цей Сердюк ніколи не бачив?

– Сам зателефонував... Ваша правда, він дійсно тоді на годинника глянув... І навіть точний час запам'ятав. Хоч як дивно, була саме друга ночі.

– Знову дивно! І чого йому все дивно?

– Експертиза визначила точний час смерті. Її душили приблизно тоді, коли ви сідали в машину. В нас чудові експерти і сучасна техніка.

Говорить, неначе інтерв'ю дає! Згадав, що з журналістом спілкується. З працівником засобів масової інформації. А може, перевірів мою особу по своїх каналах і дещо знає про мою коротку, але – хай їй чорт! – яскраву кар'єру кримінального репортера.

– Крім того, ми перевірили – вас справді не було в місті одинадцятого і двадцятого. – Слідчий Величко зітхнув і прикурив чергову сигарету. – І ще всякі нюанси, які дають підстави зняти з вас підозри. Як свідок ви, можливо, ще станете в пригоді... Хоч...

Він не пояснив свого «хоч», але я зрозумів, що з людини, яка нічого не пам'ятає, бо була п'яна, мов свиня, свідок нікудишній.

– Підпишіть отут і отут. І можете бути вільні.

Слідчий Величко говорив це з неприхованим жалем. І я не образився. Бо розумів його.

5

Мені страшенно хотілося взяти гарячу ванну і потім лягти спати.

Але я відчував потребу навідати свого вчорашнього товариша по чарці. Побачивши мене, Сєва дурнувато всміхнувся й заметушився:

– Слава Богу, а я вже тут думаю!.. Ну ж бо, теє, завалойся... Шурки нема, пішла домо-влятися про якусь там справу... Я її вранці не зустрів з поїзда, сам розумієш... Ми з тобою зараз горілочки... Нерви заспокоїмо...

Я стояв, спираючись на одвірок, і байдуже стежив за тим, як із холодильника на кухонний стіл перекочували ковбаса, сир, сало, солоні огірки і, нарешті, пляшка горілки «Мягков». Повна на дві третини. Чомусь саме ця почата півлітрівка остаточно відбила в мене охоту сідати за стіл і викликала незрозумілу відразу до всього, що відбувалося тої миті.

– Не буду я з тобою пити. Не хочу.

– Ну чого ти, чого ти! – загугнявив Сєва. – Я винен хіба, що ти... теє...

– Гаразд. Вивалюй.

– Ну, коротше кажучи, вранці Наталку двірник знайшов. – Сєва, як і слідчий Величко, намагався не дивитися на мене. – Упізнали її швидко. Сусідка по кімнаті сказала, що ввечері Наталка до подружки пішла. Мінти, певна річ, до Светки, а там я... Светка в крик, я з бодуна не тямлю нічого... Светка їм сказала, що Наталку проводити мій приятель пішов... Тобто ти... Що мені було робити? Вони б мене забрали, якби я твоєї адреси не сказав... А ти ж Шурку знаєш... Пояснювати їй ці всі речі...

Логіка в його вчинках справді була залізна.

– Я, між іншим, заgrimіти міг.

– Хто тобі винен узагалі?!

– Дівчата вчора торочили про якогось маніяка... Знаєш що-небудь?

– Товкли всякі дурниці. Светка мені потім розповідала. Тільки, думаєш, я пам'ятаю? – Сєва зітхнув і почухав маківку. – Як ти викрутився? Що запитували?

– Тобі є різниця?! – У мене зовсім зникло бажання з ним говорити.

– Ну, як хочеш... Може, правда по кілька грамів?

– Шурка запах занюхає, скаже – алкаш. Бувай! Піду я...

6

Удома, лежачи нарешті у ванні, я думав, як мене зустрінуть завтра на роботі. Адже особу мою, звичайно, перевіряли. Редактор, без сумніву, поцікавився, в чому річ. Йому пояснили...

Мабуть, він так само пояснив тим мінтам, яким моє прізвище ні про що не говорить: відколи засновано «Міські новини», відділ криміналу тримається на матеріалах Андрія Шкаради. Сам Андрій Шкарада, тобто я, вирізняється з-поміж переважної більшості кримінальних репортерів тим, що продав успадковану від бабці хату в селі Патюти на Чернігівщині й цілеспрямовано витрачав десятки, двадцятки і навіть сотенні зелені купюри з портретами американських президентів на невеличкі премії міліційним операм та іншим людям, які допомагали роздобути інформацію.

Бабина спадщина швидко скінчилася, але наш відділ криміналу на той час мав стабільні джерела інформації. Тому «Міські новини» могли давати найповнішу інформацію про кримінальне життя Києва. Звичайно, *всього* ніхто за сто баксів не розповість, ба більше – *все* не завжди можна друкувати. Та хай там що, а нашим публікаціям довіряли. Тож і надалі я міг сподіватися на допомогу ментів. І навіть мав сяку-таку довіру серед криміналітету. Словом, я став популярним у певних колах кримінальним журналістом, не зміг вчасно зупинитися, загрався, втратив пильність, перестарався. Кілька разів, зловживаючи довірою редактора, підготував аж надто ризиковані публікації. Вже потім, у лікарні, я зрозумів: є такі шпарини в дверях, куди не бажано пхати свого цікавого носа, а коли вже запхав – мовчи собі. Добре, якщо за свою самовпевненість сам платиш...

Після того як до моєї дружини навідалися ті, чиї інтереси зачепила моя чергова сенсаційна стаття, після того як дві доби вона просиділа гола у вогкому підвалі, немає нічого дивного, що вона пішла від мене без жодного пояснення. Швидко знайшла перспективного іноземця і гайнула якнайдалі від цього всього криміналу.

Ну, а я... Що я?... Була розмова з шефом. Він усе зрозумів. Перетасував працівників у редакції. І тепер колишній кримінальний репортер пише про відкриття виставок та театральні прем'єри. Зрештою, культура – теж непогано. Тут такі пристрасні – крутіші за блатні розбірки... І по голові митці один одному теж цілком можуть дати. Коротше кажучи, час минув. Усе почало забуватися. До сьогоденішнього ранку.

Нині ж я відчув, як десь усередині ворухнулося щось давно забуте. Поволі, як ведмідь після зимової сплячки, прокидається колишній юнацький азарт, неприборкане і небезпечне бажання запхати голову у вир подій, що відбуваються у студмістечку, де я прожив свого часу п'ять років. Воно бачило все. Будь-які прояви юнацького незрілого божевілля.

Крім серійного маніяка-вбивці.

Робоче місце 1

1

– Ганьба п'яниці і бешкетникові, – без усмішки привітав мене Володька Ситник – заввідділу культури, мій безпосередній начальник.

– Уже всі знають? – Я потис йому руку і під осудливим поглядом Тітоньки Коняки вмовстився на краєчку свого робочого стола.

Узагалі-то Тітоньку Коняку звали Алевтина Матвіївна Бойко. Таких, як вона, серед київських журналюг можна перелічити на пальцях. Не в кожній редакції відділ спорту очолює жінка, до того ж колишня спортсменка. В журналістику вона прийшла з легкої атлетики. Якщо зібрати докупи всі чутки про неї, вийде досить повчальна історія.

Алевтина Бойко вперто посідала друге місце в чемпіонаті (тоді ще Союзу) з легкої атлетики серед жінок. Найімовірніше, це була її межа. Вище від себе, як відомо, не стрибнеш. Але самолюбство взяло над нею гору, і спортсменка почала захоплюватися всякими гормональними препаратами. Багато які з них були їй зовсім протипоказані. Тож її голос загрубів, а зовнішні риси почали втрачати жіночість.

Вона мало не догралася: її могли дискваліфікувати, спіймавши на допінгу. Але травма хребта під час тренування зачинила перед Алевтиною Бойко двері у великий спорт.

Якийсь час вона була в депресії. Кажуть, пила. І чоловік, відомий радіожурналіст, розлучився з нею. Згодом екс-спортсменка опанувала себе. Вона так і не вийшла заміж удруге, що, зрештою, і не дивно. Коли я вперше побачив Алевтину Матвіївну, це була істота середнього роду: коротка стрижка, величезні окуляри в жахливій оправі, аніякої косметики, джинси, незмінна сигарета, затиснута в тонких губах. Пересувалася вона мало не маршовим кроком, усміхалася вкрай рідко. Але справу свою знала чудово. Як до професіонала претензій до неї ніколи не було. Хто охрестив її Тітонькою Конякою – невідомо, одначе прізвисько підходило ідеально.

Ще не так давно її відділ працював в окремому кабінеті. Але через фінансову кризу і все таке кілька кабінетів на нашому поверсі віддали в найми якимось незрозумілим бізнесменам. Під офіс. Своїх працівників, певна річ, потіснили, тож відділ культури разом із відділом спорту опинилися в одній кімнаті.

– Ти в нас герой дня! – Валера відкинувся на спинку стільця. – Лягаві вчора були, особу вашу, Андрію Миколайовичу, встановлювали.

– Смійся, смійся...

– А смішного мало, – буркнула Тітонька Коняка. – Напитися так, щоб потім міліція шукала, – зовсім не по-спортивному.

Ця дама напружувала вже самою своєю присутністю.

– Зайди до шефа. Він тебе хоче в збоченій формі, – промовив Валера.

– О Господи! А я нині без вазеліну...

Тітонька Коняка провела мене несхвальним поглядом, але до нього я вже встиг звикнути. Було б дивно і, повірте, ще моторошніше, якби вона глянула на мене лагідними очима.

Секретарки Танюхи не було. Я потупцяв хвилину перед шефовими дверима, а тоді нарешті наважився й постукав. Не дочекавшись відповіді, потяг двері до себе і зайшов.

Шеф сидів за столом і кивав головою, тримаючи коло вуха телефонну трубку.

– Так, я згоден. Згоден, – безбарвним голосом сказав він слухавці і знову мовчки закивав головою.

У нашого редактора Чечеля була одна чеснота, яка, на мою думку, переважала численні вади, що їх кожен підлеглий знайде в кожного начальника. Він міг вздрючити когось із нас за непрофесійний і неоперативний, як йому здавалося, підхід до справи, але жодного разу не вичитував нам за обурені дзвінки та листи протесту від ображених читачів. Особливо від тих, кого зачіпала та чи інша публікація. Скажу більше: щоб позбутися зайвої уваги всіх незадоволених, він охоче публікував раз на тиждень спростування та вибачення за неточності, яких припустилася редакція. Слово, як відомо, не горобець. А словам і думкам, що їх викладали на сторінках газети автори, він довіряв більше, ніж обуреним та ображеним скаржникам.

Збоку це все мало такий вигляд: вибачте нам, вороги, за те, що ми з вами воюємо. Якщо, приміром, хтось скаржився на неперевірену інформацію, надруковану в «Міських новинах», Чечель безбарвним, монотонним голосом говорив: «А ви активніше співпрацюйте з пресою. Давайте інформацію на першу вимогу. Телефонував до вас журналіст? Куди ваші заступники його послали? Ось, тепер читайте». Охоти скаржитися така тактика ні в кого не відбивала, зате наші журналісти могли не боятися, що актуальний матеріал затримують, бо він, мовляв, не підкріплений компетентною думкою. Автори, згідно з політикою редактора, мали право на власну думку.

Правда, був тут один невеличкий нюанс. Якщо претензії надходили до юридичного відділу, оминаючи редактора, і потрапляли на стіл видавця у вигляді погроз судовим позовом або безпосередньо викликом до суду, Чечелеві давали добрячого прочухана. А він і собі юзав автора необережного матеріалу. До того ж журналюга мусив або довести, що ніякого наклепу, ніяких неперевірених відомостей у матеріалі немає, або особисто залагодити конфлікт. Тут Чечель усувався від справи. Хоча не завжди. Наприклад, мене частенько прикривав, а то й брав удар важкої артилерії на себе. Правда, за це я мав безплатно писати тексти для рекламного відділу, а це, повірте, таки справжня кара.

– Газету в це затягати не треба, – казав Чечель комусь на тому боці дроту. – Згоден. Гаразд, пишіть. Хоч президентові. Тільки копію не забудьте нам надіслати. Ніхто з вас не знущається. Заведено так. До побачення!

Він глянув на телефонну трубку, знизав плечима і поклав її на важіль. Тепер надійшла моя черга.

– Відпочив?

– Дякую...

– Догрався?

– Тобто?

– Не вдавай мені тут із себе незайманого, добре? Навіть в офісі вже знають! – Він мав на увазі праве крило нашого поверху, де за броньованими дверима містилися кабінет видавця, юридичний відділ і відділи реклами й реалізації. – Мені, Шкарадо, набридли твої п'яні пригоди! Ось вони в мене де, о! – Ребро його долоні торкнулося гострого борлака. – Чому я весь час мушу витягати тебе з ментівки?!

– А вчора мене самі випустили... Розібралися...

– Розібралися, значить? – Чечель рвучко підвівся, з гуркотом відсунувши від себе стілець. – Знаєш, чим це все могло скінчитися? Працівника газети «Міські новини» звинувачено у згвалтуванні та вбивстві! Ти хоч думай іноді, що колектив репрезентуєш! У нас і без тебе проблем чимало! Пишемо щодня про злиття уряду з криміналом, і ось вам, будь ласка, – маніяка в колективі пригріли! Я вже мовчу про п'яну бійку взимку на бульварі Шевченка...

– Боронив честь жінки!

– Честь жінки він боронив! П'яна повія надумала ошукати клієнта. Він її за це вирішив трошки побити. Ніхто не втручався. Аж тут шляхетний лицар Шкарада, який повертався з презентації після бенкету, лізе заступатися! А скандал на презентації нового видавництва

«Лада»? Ти пам'ятаєш, як назвав директора? До речі, за публікацію нам заплатили. Журналіст лише мав гарно написати.

– Пам'ятаю. А ви пам'ятаєте, що до путчу дев'яносто першого року він був головлітвським цензором і різав геть усе? Між іншим, саме за його доноси авторів двох рукописів посадили за антирадянщину, а шестеро довго не могли влаштуватися на роботу навіть двірниками. Я маю факти, а ми їх досі не оприлюднили. Тепер у нього, бачте, видавництво, що видаватиме європейську класику українською мовою без купюр за триклятуші гранти!

– На прес-конференцію ти з'явився п'яний! Він мав усі підстави викликати міліцію!

– Я випив лише сто п'ятдесят!

– Не важливо, скільки ти тоді випив! Мені, повторюю, набридли ці історії. Все, що сталося вчора, дуже серйозно. Тобі запросто могли пришити справу. Кращого винуватця годі було й шукати... Слідчий мені все пояснив...

– Мудак той слідчий!

– Гаразд, нехай мудак. – Чечель сів на місце, дістав сигарету, закурив. – Ти дорослий чоловік, пишеш добре. Чому я мушу проводити з тобою виховні бесіди? Ми ж не в дитсадку, і я не вихователь.

Я промовчав. Заводитися не хотілося. До того ж із тону начальства я відчував: буря вщухає.

– Що там за історія? – вже спокійніше запитав шеф.

– Яка?

– Ну, з убивством цим... Мені слідчий так нічого й не пояснив...

– А він і мені нічого не пояснив. Я, до речі, думав, що ви знаєте.

– Ні, ми нічого не писали. Повз кримінальну хроніку якось пройшло... Брак інформації...

– Значить, так задумано.

– Угу, задумано. – Шеф, не випускаючи цигарки з пальців, потер скроні, попіл упав на праве плече. – Добре, йди працюй. У Валери там роботи навалом. Справ багато...

Танюха вже сиділа на своєму місці і хвацько стукала по клавіатурі. Зиркнувши на мене, підморгнула по-змовницькому:

– Дістав?

– Ага. Премію.

– Дурень ти. І алкоголік...

– А що гірше?

Танюха поманила мене пальчиком і, коли я нахилився, з серйозним виразом обличчя прошепотіла:

– Алкоголік. Дурень хоч у ліжку старається, пнеться з усієї сили. Хоч якийсь результат є. Алкаші з цього погляду безнадійні.

– Тоді пияцтву – бій! До останнього патрона! – Я підніс угору стиснуту в кулак праву руку.

2

– Скажіть, Василь не прийшов іще? Так, дякую... Здоров, це я!

– Добрий день. Ви – це хто?

– Багатий буду, Василю! Шкарада тут.

Тітоньки Коняки не було, коли я повернувся від шефа. Валера дав мені якісь вказівки, сказав, що треба впрягтися в роботу, а то в нього невправка, і теж кудись махнув. Тож я був сам на весь кабінет і міг без зайвих вух поговорити телефоном.

– Правильно я роблю, що таких, як ти, не впізнаю! Будеш багатий, коли пити кинеш. Як почувася?

– Можна подумати, все місто знає...

– Про місто не скажу, не знаю. А от ми, Департамент кримінального розшуку, знаємо більше, ніж дехто думає. Ти куди зник, до речі?

– Та замотався. Справи, справи...

– Ну, ще б пак! Горілку в місті ще не всю випито. І дівок іще не всіх задушено...

– Облиш, добре?

– Це ти облиш.

– Уже не смішно. Отже, маю до тебе справу. Як у тебе з часом?

– Саме тепер? Ну, не знаю... Взагалі-то незабаром у мене обід...

– Пообідаймо разом! Пригощаю. Тільки попереджаю – не за так. Розмова є. За півгодини, о'кей?

– За годинку.

Я скосував оком на годинника. Сьогодні мені треба бути аж у чотирьох місцях. Валерка, гад такий, завалив мене всякою чорною роботою, а сам збирається на виставку пейзажистів, після якої заплановано фуршет. Перший робочий день, а часу нема зовсім.

– Домовилися. Ти з машиною?

– Ну...

– На Ярославовому Валу є тихе місце...

3

У цьому закладі готували лише смажені крильця гаврилівських курчат.

Іншої страви тут принципово не подавали. Хіба що ще пиво. Я замовив дві порції крилець і дві пляшки пива. Василь Книш, один із заступників начальника Департаменту кримінального розшуку України, не уявляє без цього напою свого існування, тоді як я терпіти пиво не можу.

Книш з'явився в костюмі й при краватці. Коли б не казенний вираз обличчя, якого він набрав, працюючи в МВС, його можна було б сприйняти за бізнесмена середньої руки чи менеджера середньої ланки.

– У мене обмаль часу. – Він помилювався пінною шапкою на склянці і скуштував напій, неначе справжній гурман.

– У мене теж.

– Який, на хрін, збіг обставин?! – Вася влив у себе вміст склянки, похрумтів крильцем і налив собі ще пива.

– Що про цю справу чути? Там справді псих дівчат душить?

– Засекречена інформація. – Вася знову відсorbнув пива.

– Чому?

– Тому. Ти ж нашу систему знаєш: під час слідства нічого не розголошуємо. Наче не дурний. Це тільки в американських фільмах знаходять труп чорного бомжа – і нате вам: шериф дає прес-конференцію. Навіщо це тобі *тепер*? Ти ж уже наче не сидиш на криміналі.

– Ну, як... Я ж якимось чином причетний... Звичайно, коли що, то я тебе не бачив і з тобою не говорив.

Вася великим пальцем без видимих зусиль відіткнув другу пляшку.

– Писати будеш?

– Поки не знаю...

– Ага, тому й інформація засекречена. Я сам мало знаю. Райвідділ працює, слідчого ти вже бачив.

– Ти, Васю, сам мене щойно недурним назвав. Не треба мені тут плести, що главк розслідувань серійних убивств не контролює.

– Справою цією взагалі тільки після другого такого випадку зацікавилися. – Він устигав одночасно пити, їсти і говорити. – Думаєш, до преси все доходить? Ти переглянь, будь ласка, першу-ліпшу газету або зведення МВС по ящику. Що там? Знайдено труп громадянина Сидорова. Вбивцю затримано. Це громадянин Хе – такий собі тип, який ніде не працює, до того ж зловживає алкоголем або – ще краще – наркотиками. Ось тобі інший випадок – пограбовано і підпалено кіоск, малу архітектурну форму. Іде слідство. Запідозрено такого собі Пе, який ніде не працює... І так далі. Розумієш, наші дають пресі лише ту інформацію, за яку не соромно. Того взяли, це розкрили, там підозрюють... Не супроводжуватимуть же вони повідомлення про кожне, скажімо, вбивство коментарями на зразок «слідів нема», «слідство зайшло в глухий кут» тощо. А глухих справ більше, ніж треба! Відсоток розкриття низький, це я тобі кажу! Нам же, розумієш, свою роботу треба показати, себе похвалити... Самих убивств за добу в середньому вісім по місту! Кожні три години – труп! П'ятий чоловік рубонув сокирою дружину. На бізнесовій розбірці поклали двоєчко крутеликів. Одна ДТП – як мінімум. Жінка чоловіка-бабія щурячою отрутою труїть... Ну, і таке інше... А з розкриттям – хріново!

Вася раптом помітив, що говорить дуже голосно, трохи знітився й допив чергову склянку.

– Отак і з першою дівчиною, – повів далі вже тихіше. – Уваги ніхто не звернув. Задушили й задушили. Тут уже розчленованкою здивувати важко... До того ж слідство на місці тупіє... Словом, чутки пішли, коли другу дівку знайшли. Там-таки, у студмістечку. Той самий стиль: ударив в обличчя, оглушив і задушив. Ще й бив, зараза, не щоб оглушити, а з усієї люті, щоб боляче було і кров пішла. Вже потім лупив у потилицю. В кожній з трьох нічогеньку гематому виявили в потиличній ділянці.

– Не гвалтував?

– У тім-то й річ. Причини незрозумілі. Здається, навіть не грабував...

– Імена, прізвища знаєш?

– Коли чесно, то тільки це й знаю. Будь-хто з патрульних знає більше за нас. – Книш усміхнувся. – Кого хочеш запитай, тобі відразу скажуть: свій чикатило в Києві з'явився.

– Дурні чутки і плітки породжуються браком інформації.

– Гаразд, розумний ти надто... Отож, першу звали Тетяна Роднянко. Філфак, п'ятий курс. Ішла пізно від якихось друзів, наче з кимось там посварилася, була трошки під мухою...

– Від якихось... З кимось... А точніше?

– Слухай, я не слідчий! – З роздратування Вася ледве не пролив пиво. – Питання в тебе такі!

– Гаразд, не копиль губи. Катай далі, цікаво.

– Цікаво йому... – Відпивши пива, Книш трохи заспокоївся. – Судячи з синців на шії, граблі в цього чикатила дай Боже. Завбільшки з лопату. Сліди взуття відповідають сорок четвертому розмірові. Хоч, я чув, зріст він має трохи вищий за середній. Десять метр вісімдесят. Отож бугай здоровий. Ти, до речі, нітрохи не схожий на нього...

– Чому ти не слідчий, га?

– За дев'ять днів знайшли другий труп. – Вася пустив зауваження повз вуха. – Всіх задушених, між іншим, двірники знаходили. Рано-вранці. Кожний – на своїй території. Другу звали Слава Корецька. Повне ім'я – В'ячеслава. Треба ж так назвати дитину... Вона місцева: живе коло студмістечка. Поверталася з гуртяги від подруги чи від приятеля, достеменно не знаю. Той самий спосіб убивства... З третьою жертвою ти був, гм, деякою мірою знайомий. Наталія Кущенко, четвертий курс біофаку. Навряд чи в нього тут якась система...

– Ми не психологи з тобою.

– І не слідці! Ти журналіст. Я колись був ним! Ми робимо висновки тільки з тієї інформації, яку маємо!

– Не кричи, на нас озираються... Інформації ж ніякої. Засекречена.

– Так, засекречена! Я пояснив чому! Коли до нас дійшло вранці, що вбивцю встановили, то всі пожвавішали. Мовляв, нарешті всі шушукатися перестануть і байок не вигадуватимуть. От тільки не пощастило слідчому! А Величко – не той чоловік, що розкаже про свою невдачу. Його взагалі стерегтися треба... В нього рідко коли справи глухнуть...

– Добрий, значить, слідчий...

– Еге ж, добрий. Тільки дуже часто помилок припускається. Мені один знайомець із прокуратури розповідав по-п'яному. Ну, коли після другого вбивства про маніяка почали говорити. Отож, він сказав: якщо справу доручили Величкові, то амба комусь. Уже не раз було: посадить людину, справу припинять, подяку дістане... А потім минулою датою помилки виправляє, коли вже про справу всі забули... Працював, до речі, в головній управі. Не абищо. Відзначили навіть, підвищувати хотіли. А потім раз – і виявили, що помилився Величко, як у нас кажуть, із об'єктом. До того ж свідомо помилився. Проти підозрюваного нічого не мав. Ніяких особистих рахунків. Просто, розумієш, іншого кандидата в убивці в нього на прикметі не було. Справа була досить серйозна. Хотілося якнайшвидше про позитивні результати доповісти. Це, між іншим, тоді сталося, коли розстрільні статті існували. Добре, що Величкова «хрещеника» не встигли розстріляти, а він же признався... Словом, щоб не виносити на люди, справу передали іншому слідчому, а Величка тихцем запхали слідаком у Богом забутий райвідділ. Отой, на території якого наш маніяк орудує. Ти, Андроне, ще легко відбувся.

Вася з жалем подивився на рештки пива у своїй склянці і, зітхнувши, допив.

– Ну, поговорили... Чим міг, так би мовити... Будеш щось писати, пам'ятай про домовленість.

– Ти ж мене знаєш, Василю!

– Не знаю! – Книш відсунув тарілку з курячими кістками, витер губи й пальці серветкою, а тоді підвівся. – Коли що, не знаю!

Ми вийшли надвір. Вася поколупався сірником у зубах, сплюнув під ноги, дістав цигарку.

– Вже куриш? – спитав я, щоб хоч якось закінчити розмову.

– Робота нервова. – Книш затягся. – Добре, бувай!

За пиво він, звісно, не подякував. Ляснув мене по простягнутій долоні і побіг через дорогу на червоне світло. Мені теж треба було бігти, бо я хотів іще встигнути бодай на закінчення якоїсь там прес-конференції з якогось культурного приводу в Українському домі.

4

Побачивши світло у вікні своєї квартири, я тяжко зітхнув.

Цей тиждень точно видався невдалим. Якщо неприємності, то всі разом. Ревіння магнітофона було чути на весь сходовий майданчик, і я не сумнівався, з-за чієїх дверей воно долинає.

Відімкнувши двері, я занурився в океан рок-н-ролу. У ванній шуміла вода. Спотикаючись об сумки і наступаючи на розкидані жіночі речі, я дістався магнітофона і вимкнув його.

– Привіт! – почулося з ванної, щойно запала тиша.

– Иди ти в сраку, – буркнув я собі під ніс.

Шум води затих. Вона, як звичайно, вийшла з ванної в розхристаному халатику. Всмінулася, наче так і треба.

– Я не могла зателефонувати.

Бреше. Навіть не думала дзвонити.

Вона *ніколи* не повідомляла про те, що приїде.

Узагалі наші стосунки з Юлькою Костирко можна вважати за збочення чи патологію. Хоч би тому, що ми обидвоє сприймаємо їх як належне.

Ми вчилися разом. Юлька була дівчина сучасних звичаїв, устигла поміняти двох офіційних чоловіків, не кажучи про партнерів у ліжку. Називала себе чесною давалкою – і могла затопити в пику, якщо чула таке на свою адресу з чужих вуст. Вона робила те, що їй подобалося, стояла на принципах вільного кохання й певної жіночої незалежності. Мене завжди дивувало, чому чоловіки липли до неї, як мухи до меду, дарма що личко в неї було звичайнісіньке, а фігура не відзначалася ні класичною, ні будь-якою іншою пропорційністю. І у своєму подиві я не виняток.

Вона була вибаглива. На її думку, з чоловіком має бути не соромно ходити під руку. Він мусить дбати про свій вигляд. Юлька вимагала, щоб їй повсякчас робили компліменти. Просто дивно, як оце непоказне, метр шістдесят на зріст, створіння жіночої статі причаровувало найсамовпевненіших казанов. Квіти, кіно, кафе, ресторан – це все має бути гарно, як у кіно. І лише потім – ліжка... А тоді гудбай, бебі! Ти вже нецікавий.

Наші з нею стосунки перебігали так само, але остаточно мене чомусь так і не відтерли. Я перестав цікавити її як чоловік. Одначе як людину, коли можна так сказати, вона експлуатувала мене й далі. Працювала в Полтаві, але раз на два-три місяці обов'язково телефонувала мені, щоб просто побазікати ні про що, а згодом почала приїздити в якісь незрозумілі відрядження й зупинятися в мене. Я навіть дав їй запасного ключа. Взагалі-то в мене вона найчастіше лишала тільки речі. Сама ж Юлька використовувала відрядження, щоб поповнити колекцію чоловіків-валянців. І розповідала мені про це без жодних комплексів. Що ж, кожен обирає собі той спорт, який лягає на душу.

– Ти надовго?

– Гостинність так і пре! – Вона цмокнула мене в щоку, з її волосся скрапувала вода.

– Якщо чесно, тебе тільки мені й не вистачало.

– Значить, я вчасно з'явилася. Нащо вимкнув музику?

– Які важливі справи цього разу?

– Так собі, чергове нудне відрядження.

– Ага, нудне... Скільки йому? Років зі сто?

– Ревнуєш?

– Дура ти!

– Їсти будеш? У мене курочка є, ковбаска, яйця варені.

Їсти мені хотілося, але жіночі колготки на кухонній табуретці відбивали апетит.

– Манатки свої прибери!

– Не плач, приберу. А ти тим часом харчі он із тієї сумки дістань.

Харчів вона привозила силу-силенну і чесно лишала все мені. Поки я порався коло сковорідки й чайника, вона вдягалася.

– Ти погано виглядаєш!

– Дякую за комплімент! – перекрикнув я шкварчання сковорідки.

– Хочеш, із дівчинкою гарною познайомлю? Працівниця торгівлі.

– Гарна дівчинка, працівниця торгівлі – і незаміжня? В неї, напевне, очі косять, ліва нога коротша за праву і ступінь ожиріння не менший за другий!

– Ну, якщо всі так перебиратимуть працівницями торгівлі...

На кухню вона зайшла вже в плащі.

– Я тільки кави вип'ю з лимончиком.

– Якщо плануєш повернутися пізно, краще ночуй, де гулятимеш. Я спати хочу. Почнеш тут тупати, сопіти, чайником грюкати...

- Не сподівайся, мене сьогодні точно не буде. Е, куди стільки цукру, я худну!
- Ну, це в тебе перманентний процес...
- Дуже смішно!

Випивши каву трьома наворотами, вона подалася геть, жуючи на ходу скибочку лимона. За нею тягся шлейф запахів дорогої косметики.

Я поїв на самоті, помив посуд, витер кухонний стіл. Щільно зачинивши двері в кімнату, ввімкнув комп'ютер, створив новий текстовий файл і поклав пальці на клавіатуру, обдумуючи початок.

Заголовок має привертати увагу...

У СТУДМІСТЕЧКУ ПОЧАВСЯ СЕЗОН ПОЛЮВАННЯ НА МОЛОДИХ ЖІНОК

Стер написане, але потім поновив. Грубувато, але в очі впаде відразу. Пальці забігали по клавіатурі, чорнячи літерами цнотливу білину монітора.

Офіційно про це не повідомляється. Знаємо ми дуже мало. А саме: протягом трьох останніх тижнів у студентському містечку справді вбили трьох молодих жінок. Вони вчилися на різних факультетах. Усі – старшокурсниці.

Редакція не має права називати їхніх справжніх прізвищ, щоб не травмувати рідних та близьких. Але імена назовемо: Тетяна Р., Слава К., Наталія К. За попередніми висновками, вони стали жертвами серійного вбивці. Факт, що вбиває та сама людина, не викликає сумнівів. Дуже вже однотипні ці вбивства. Всіх трьох спочатку оглушили, а потім задушили.

Слідчі органи, як це часто буває, не знають, де шукати вбивцю. В системі МВС ще досі немає фахівців, які вміють розслідувати саме серійні вбивства. І неясно навіть, хто вбиває – психічно хвора людина чи холоднокровний, розважливий злочинець.

Ми теж не маємо ніяких версій. Але неодмінно звернемося до слідчих органів по кваліфіковані коментарі. Зрозуміло одне: замовчування нічого не дасть, воно тільки призведе до того, що люди боятимуться ходити містом. А страх, як відомо, поганий союзник. Без реальних союзників у цій справі слідству буде складніше викрити вбивцю.

Трохи подумавши, я зайшов в Інтернет, хвилин із сорок поблукав потрібними сайтами, потім покинув Тенета і повернувся до своєї писанини.

На підтвердження цих слів хочеться навести кілька прикладів безсилля й некомпетентності української міліції в розслідуванні серійних убивств.

Анатолій Онопрієнко – найвідоміший за десять років української незалежності маніяк. На його рахунку понад п'ятдесят жертв. Першу серію вбивств він скоїв у Житомирській області з кінця 80-х до початку 90-х років. Після нетривалої перерви була друга серія. Лише тоді органи слідства погодилися об'єднати десятки кримінальних справ і, проаналізувавши інформацію, нарешті з'ясували систему, за якою діє маніяк. Це допомогло викрити його і знешкодити.

Брати Анатолій та Олександр Боротьбенки більш відомі як маніяки з Окружної. Їхні жертви – переважно повії з київських околиць. Як правило, спочатку брати користувалися з їхніх послуг, а потім убивали й грабували. Часто-густо пожитися не було чим. На їхньому рахунку понад два

десятки жертв. Міліція виявилася безсилою. Затримали маніяків випадково. Одна з жертв вижила і назвала оперативникам номер машини Анатолія Боротьбенка.

Сергій Чернявський, на прізвище Курятник, – працівник птахоферми з Нікополя. Він підбирав на трасі Нікополь-Дніпропетровськ старшокласниць і студенток, твалтував їх, потім душив. Трупні або спалював, або скидав у Дніпро. Затримали його випадково, за інший злочин. Під час слідства Чернявський признався в серії сексуальних злочинів, ба навіть показав місця, де знаходили рештки спалених людей. Але потім він відмовився від своїх свідчень, заявивши, що місця злочинів побачив уві сні. Безпосередніх доказів причетності Чернявського до зникнення дівчат не було, тому за ці вбивства його не судили, хоч за інші злочини він дістав найвищу кару і був розстріляний. Шукали його чотири роки.

Сергій Лупітько – психічно хворий працівник тваринницької ферми з Полтавщини. Їздив трасою на мотоциклі з коляскою і пропонував дівчатам та молодим жінкам підвезти їх додому. Завозив у лісосмугу, душив їхнім власним одягом, потім твалтував трупні. Перш ніж його викрили, він за півтора року встиг задушити шістьох жінок різного віку. Визнаний осудним попри медичний діагноз, але, за неофіційними даними, помер раніше, ніж виконали смертний вирок.

Це лише та інформація, що її оприлюднили в різний час. Невже про маніяка зі студмістечка ми теж дізнаємося років за десять, коли його нарешті випадково спіймають?

5

– Ти хочеш, щоб я дозволив це надрукувати? – Чечель відсунув від себе аркуш із текстом.

– Інформація цілком певна. Я навіть прізвища знаю.

– Не в тому річ. Інформації, по-перше, замало. До того ж ти, кореспондент відділу культури...

– Усе викладене цікавить насамперед мене. І поганий із мене журналіст, якщо я не скористаюся з цього всього. Хоч до якого відділу я там тепер приписаний.

– А навіщо? Ну, чому ми це повинні публікувати?

– Гарячий матеріал, заголовок буде на першій шпальті. Це ж так задумано. Я викликаю вогонь на себе, свідомо провокую ментів, щоб вони почали з нами контактувати. Після отакої публікації вони вже не відкараскаються. Ми матимемо формальний привід звернутися до органів. Спочатку по коментарі. А потім нехай інформують читачів про те, як іде слідство. По змозі, звичайно. Звернемося до кваліфікованого психіатра – він щось скаже... Я хочу мати право втручатися в цю справу, адже якоюсь мірою я причетний до неї і мушу знати, чим усе скінчиться. От-от розпочнеться передплата, газету читатимуть. А це теж важливо!

– Добре, стратегу. – Чечель знову перебіг очима текст. – Закиди на адресу міліції дуже різкі. Виправ. Пом'якши їх. Особисто я не проти... Тільки гляди – з відділу культури я тебе не переведу. Щоб скарг не було на твою кепську роботу... І взагалі – гляди мені!.. Ти вже один раз навчений, тож доведи мені це.

Загальний зошит 1

Кілька причин змусили мене взятися за перо і написати про все, що трапилося зі мною.

По-перше, я відчуваю нездоланну потребу виговоритися, а що вголос говорити не можу, бо суспільство, на яке мені начхати, і єдина людина, яку я ніжно люблю, не готові мене зрозуміти й пробачити мої провини, то довіряю свої думки звичайному загальному зошитові в клітинку. По-друге, якщо хтось колись прочитає мої нотатки, то зрозуміє, що я не вбивав, а страчував тих, хто порушив найсвятіші в світі закони моралі, хто насміхався з самого поняття Кохання. Чи маю я право страчувати, запитаєте ви? А ті, хто засуджує на смерть, сидячи в суддівських кріслах, хіба безгрішні? Не судіть, щоб і вас не судили, – ось мудрість. І коли є на світі люди, які вважають, ніби мають право засуджувати на смерть або милувати, то чим я гірший від людей, що виконують вироки, очищуючи світ від скверни? І, по-третє, я помітив: коли я пишу – не важливо що! – мені легше зосереджуватися, впорядковувати свої думки.

А мені тепер саме цього й треба.

Чи можна сказати, що все почалося тоді, коли я зустрів Валентину – ту, яка стала мені за дружину і спить оце безжурним сном? Якщо так, то, виходить, вона мимоволі спричинилася до тих жахливих подій останніх місяців. А це неправда. Скоріш вона своєю появою в моєму житті відкрила мені очі на світ. Я зрозумів, яка мерзота нас оточує, і побачив єдину можливість боротися з нею.

Був звичайний вечір відпочинку. Я вчився на третьому курсі істфаку, вона – на першому. Здається, то був день факультету. Після страшенно тупих сценок і вистав почалися традиційні танці. Усі були вже підпили, а я до спиртного байдужий, тому нудьгував. Оголосили черговий повільний танець. Я поклав собі, що після нього піду додому спати, роззирнувся по залі, освітленій вогниками гірлянд, побачив дівчину, яка скромно стояла в кутку, і запросив її танцювати.

Можливо, далі свої думки я висловлюватиму сумбурно. Слова будуть безглузді, речення – кострубаті. Але те, що я пережив відтоді, ті почуття, які охопили мене, той переверт у моїй душі годі описати словами. Осяйне видіння раю, геній чистої краси – краще за Пушкіна не скажеш. Цілуй її, цілуй її – це вже Олександр Олесь.

Ми розговорилися. Вона сказала, що тут їй теж не подобається. Тоді ми пішли звідти разом. Довго гуляли темним студентським містечком, неквапом розмовляючи. З'ясувалося, ми маємо однаковий погляд на безліч речей. Її дратує те саме, що й мене. Словом, ми цього вечора знайшли одне одного. Вона гарна, але це не ширвжиткова, роблена косметикою й огидними ганчірками краса дівчиць. Її краса натуральна, неначе течія гірської річки. Немов шум вітру в широкому полі. Як тепле сонячне світло і холодне сяйво місяця. Це краса, що її дала природа. Спокійна і велична.

Ми почали зустрічатися щодня. Ходили в кіно, їли морозиво, просто гуляли і розмовляли, розмовляли, розмовляли... Вона багато чого навчила мене. Наприклад, я зрозумів, хто з тих, кого я вважав за своїх друзів, дійсно був мені другом.

З'ясувалося, що справжніх друзів я ніколи не мав! Відколи ми з Валентиною покохали одне одного, з мене почали кепкувати в чоловічому товаристві. Віддаючи належне хлопцям, слід зазначити: попервах вони відкрито, не позаочі, брали мене на глузи, пускали мерзенні й дурні жарти. Їм не подобалася моя супутниця. Вони вважали – і досі вважають! – її за тупу, примітивну, закомплексовану істоту, що негативно впливає на мене, а мене самого мають за дурня, обмороченого ніжними, найвними поглядами. Але опісля, коли я дав зрозуміти всім, які серйозні наші стосунки, кпини обернулися на шушукання й плітки. Як я дізнався від Валентини, дівчата відверто сміялися з нас. Яке їхало, таке й здибало – ось найбезневинніший жарт. Розбещене суспільство не могло пробачити яскравих проявів порядності, чистоти й цноти. Авжеж, моя кохана дуже романтична. А хіба в нормальному суспільстві це мають за ваду? Вона не думає про хлопців, ганчір'я, моду, косметику, танці й пиятику до нестями. Вона читає і пише вірші, вишиває хрестиком і гладдю, кохає мене...

Жити в цьому світі ми могли лише вдвох. Побратися ми вирішили за п'ять місяців після нашого знайомства.

Вона запросила мене до себе додому. Затишне українське село. Всі дуже привітно поставилися до мене і схвалили доньчин намір. Мене, однак, дуже вразила релігійність цієї родини. Валентинині батько й мати ревно додержують усіх звичаїв і церковних свят.

На стінах кімнат скрізь висіли ікони. За життям у хаті стежили суворі святі. Перед їдою, сном і роботою тут заведено промовляти молитви. Родина регулярно відвідує храм. Для мене це все було незвичайно і незвично. Я був байдужий до релігії. Але нічого поганого в ній не вбачав: жити відповідно до заповідей Божих не просто можна – треба. Вони ж привчають жити по совісті, не грішити. А цього багато хто не вміє.

На наше весілля ми запросили чимало знайомих, простивши їм усі кривди й образи, бо ж учинено їх не з серця, а тільки з дурного розуму й примітивності мислення. Нам хотілося поділитися своїм щастям із усім світом. Але, гадаю, всі змовилися. Не приїхав ніхто. Слали телеграми, вибачалися. Потім, коли ми вже зустрілися, звернули все на нікольство і брак грошей. Бог їм суддя.

Ми були чоловік і жінка. Перед Богом і людьми. Мавши право на окрему кімнату в гуртожитку, відтоді ми жили разом і вірили: ніхто й ніщо в світі не розлучить нас. Ми житимемо довго й щасливо і померемо в один день, узявшись за руки й повернувшись обличчям до Раю – туди, де на нас чекає зустріч із Усевишиним і вічний спокій.

Перша жертва

1

Секретарка Танюха за два дні прокляла мене і мій службовий телефонний номер.

Ці цифри вона повторювала приблизно один раз на п'ять хвилин кожному, хто телефонував до редакційної приймальні і вимагав коментарів з приводу опублікованого матеріалу про маніяка-вбивцю. До того ж на слові «маніяк» притиск робили геть усі. Валерка лише посміхався, слухаючи мої просторікування телефоном. Тітонька Коняка сердито пирхала і бурчала щось про дешеву популярність.

Як я й сподівався, зателефонували з Головного управління МВС України, тобто з ментівського главку. «Сам», звісно, не дзвонив. Доручив заступників. Хто вам дав право, пане Шкарадо? Звідки така інформація, товаришу Шкарадо? Громадяни вже замучили дзвінками, шановний Шкарадо...

Втрутився Чечель. Коли потелефонували йому, він одразу ж урвав чиновника на півслові запитанням: «Які факти в згаданому матеріалі неправдиві?» У відповідь почув щось про наклеп на слідчі органи і тут-таки заявив: «Якщо ви можете прокоментувати матеріал, то журналіст готовий вислухати вас! Завдання преси – якнайповніше і щонайоб'єктивніше інформувати читачів». І попросив, щоб іншим разом до нього особисто звертався генерал-майор Бублик, він же «сам», тобто начальник київського міського управління внутрішніх справ.

Більше до кабінету Чечеля не телефонували, зате мою скромну персону потурбували з райвідділу, з районної прокуратури, а наприкінці другого дня після виходу газети в світ – особисто слідчий Величко. Всіх, звичайно, цікавило, звідки в мене такі відомості, а слідчий Величко обмовився про спробу притягти його до відповідальності за розголошення таємниці слідства. Але він переконав усіх у своїй непричетності, демонструючи протоколи мого допиту. Я, звичайно, нічого не пояснив. Начальник райвідділу зголосився особисто дати мені коментарі. Ми домовилися про зустріч.

Авжеж, тепер усі вони демонструють намілені зади. Ось моя маленька помста за все, що я пережив того нещасливого дня.

Водночас я намагався висвітлювати культурні події міста. Інформацію доводилося добувати не без певних зусиль. З такої крихітної «мушки», як, наприклад, скромна презентація, – тепер саме презентують незаслужено забутого художника вісімнадцятого століття, – я мусив роздути епохального, конче потрібного для розвитку нашої культури «слона». Словом, маніяки – це моє хобі, незаслужено забутий художник – мій хрест.

Я саме наповнював цю інформацію водою, щоб зробити з неї хоч заміточку на дві тисячі комп'ютерних знаків, коли це знов задзвонив телефон і приємний жіночий голос спитав Андрія Шкараду.

– Я слухаю.

– Мені хотілося б поговорити з вами... Річ у тому, що... Я була подругою Тані Роднянко... Жила з нею в одній кімнаті...

Вказівний палець прикипів до літери Б на клавіатурі, і, перш ніж я отямився, три рядки на екрані займала суцільна лінія з цих літер.

– Мене звуть Алла... Я не знаю, чи треба... Але я хотіла б, якщо вам зручно...

Вона зателефонувала на третій день після публікації матеріалу про вбивства у студмістечку.

За двадцять днів після першого вбивства.

2

– Перейдімо на «ти». А то незручно якось...

Вона нічогенька, ця Аллочка Стороженко. Шкіряна міні-спідничка, стрункі ніжки, виставлені на загальний огляд...

– Дві кави. Тістечко будеш? Два заварних.

...Невисока на зріст, у коротенькій шкіряній куртці...

– Дякую! Ходімо, он вільний столик.

...Стрижена не коротко, але акуратно. Дбає про свій вигляд. Натуральна блондинка. Очі блакитні й сумні.

– Ні, не курю. Здоров'ю шкодить. Але ти можеш труїтися, я звик.

Вона дзвонила з телефонного автомата неподалік редакції. Можна було б посидіти в нас у кафе. Непогана така каваренька. Але вона запропонувала нейтральну територію. Забігайлівок кругом повно.

– Чому про це пишуть лише тепер? – Вона струсила попіл наманікюремним нігтем.

– Якби я не потрапив до міліції, навряд чи про це взагалі писали б.

– Ти? За що?

– Розповім іншим разом...

Я не знав, про що говорити далі. Навряд чи вона зателефонувала, щоб просто познайомитися з автором газетної замітки, де йдеться про вбивство її подруги. Однак Алла теж мовчала, і за хвилину мовчазне вивчення одне одного зробилося не зовсім пристойним.

– Ти в ментівці була?

– Навіщо? Зі мною ще тоді розмовляв слідчий. Жили разом. Подруги. Питання всякі ставив...

– Про що питав?

– Хто міг убити Таньку? Чи підозрюю я когось?

– І?...

– Я сказала, що нічого не знаю. Що не моє діло когось підозрювати.

– А насправді?

Вона, без сумніву, вловила мою обережність і напруженість.

– І насправді теж... Але були моменти, коли мені самій хотілося її *вбити*.

Я мовчки чекав, що вона скаже далі. Алла зітхнула й акуратно переламала тістечко навпіл. Поклала шматочки на блюдце. Ця справа, здається, цілком поглинула її.

– Танька небезпечно розважалася. – Гострий ніготь сколупнув глазур із поверхні тістечка. – Любила і вміла дражити хлопців. Вона цілий день заіграшки гуляла з одним, вішалася йому на шию, дозволяла цілувати себе. А вже назавтра демонстративно прогулювалася під руку з його приятелем.

Алла зиркнула на мене, даючи зрозуміти, що чекає запитань. Проте я мовчав, і вона повела далі:

– Танька пишалася тим, що була вільною жінкою. Сучасною. Вона чхати хотіла на чоловіків. Одного разу черговому залицьняльнику сказала, що вагітна від нього. А тоді з насолодою спостерігала за тим, як хлопець психує, шукаючи ради. Коли вона сказала йому правду, він так зрадів, що навіть не образився на Таньку.

– А були такі, що ображалися?

– Повно. Вона легко домагалася примирення, але якось трохи схибила. Один хлопець був напився дуже і хотів її вдарити. Це було в «Зодіаку». Навколо купа народу. Спочатку він виматюкав її, потім підступив до неї з кулаками. Танька не боялася, бо завжди знаходився той, хто ладен був заступитися за неї. Зважувала вона все точно.

– Як звуть цього хлопця? – ставлячи запитання, я наперед знав відповідь.

– Не важливо. Слідчому я взагалі про це не розповідала.

Уявивши собі радість Величка, якби той почув таку інформацію, я задоволено гмикнув.

– А мені чому розповіла?

– Не знаю. Навряд чи тобі замовили цей матеріал. Думаю, тобі кортить посприяти встановленню істини.

– Книжно сказано... Гарно дуже...

– Я помиляюся?

Питання зависло в повітрі. Ми знову помовчали. Ніготь сколупнув із тістечка ще шматок глазури.

– Ти не думай, що Танька була якоюсь шльондрою. Всі хлопці думають однаково. Хибні й гидкі їхні думки. Доброю людиною була, товариською. Завжди виручала... От тільки нудно жити не хотіла, розумієш?

– Той хлопець, що хотів її вдарити, точно не міг убити? Вибач, що набридаю, але одна річ – не сказати слідчому, а інша...

– Не міг!

Пара за сусіднім столиком обернулася на вигук.

Алла зашарілась і далі говорила вже півголосом:

– Визнаю, подумала тоді на нього. Але вбито ще двох дівчат. Я зовсім їх не знала. Таня, думаю, теж. А вбивала одна людина... Тільки... Я ж не для друку це все розповідаю...

Хочеш знайти злочинця – дізнайся все про жертву. Особи, подібні до вбитої Тетяни, траплялися мені не раз. Про таких розповідають анекдоти, поширюють плітки. І, хай там що, до таких ставляться поблажливо. *Тільки не вбивають*. Піку натовкти спересердя можуть. Холоднокрівно задушити, спланувавши все наперед, – навряд.

– Ти й далі хочеш писати про це?

– Ага. Справу цю неодмінно зацитькають рано чи пізно. Тож нехай іще хоч трохи почуваються.

Про свої особисті інтереси і свої особисті рахунки я вирішив поки що скромно промовчати.

– Коли будеш писати, подумай про те, що я розповіла. Таня була доброю подругою. Якщо казати про гріхи, то всі ми далеко не святі. – Алла одним махом допила рештки кави. – Я живу в шостій гуртязі. Сорок п'ята кімната. Знаєш, де це?

– Я в третій жив, коли вчився.

– Давно це було?

– Років із триста тому.

– Стільки не живуть.

– Як бачиш, не нам вирішувати, скільки кому жити.

– Буду дзенькати. – Вона підвелася й відсунула стілець. – Ти ж ближче до цих сфер...

Тримай мене в курсі, згода?

Ідучи, вона залишила по собі запах чудових парфумів.

Як у дешевих романах.

Робоче місце 2

МАНІЯКА-ВБИВЦЮ МОЖНА СПІЙМАТИ ЛИШЕ З ДОПОМОГОЮ СВІДОМИХ ГРОМАДЯН

Публікація в минулому числі нашої газети матеріалу про трагічні події в студмістечку викликала широкий резонанс серед читачів. Дзвінки до редакції не припиняються й досі. І хоч запитання, що їх ставлять читачі, досить різноманітні, одне лишається спільним для всіх: «Чи зможемо ми коли-небудь вийти з дому, не боячись за своє життя?» Справді, поява в місті серійного вбивці – подія непересічна. Люди мають повне право вимагати, щоб відповідні органи вжили невідкладних заходів.

Зрозуміло, журналісти з обов'язку свого не можуть відповісти на такі запитання. Тому ми звернулися по коментарі до начальника міського управління внутрішніх справ генерал-майора міліції Анатолія Бублика.

– Найперше, Анатолію Григоровичу, чи не згущує преса барви? Чи правда те, про що йдеться в статті? Чи ми йдемо на повідку в недолугих чуток?

– На жаль, ці всі злочини справді скоєно. Вони мають ознаки серійності. Справи об'єднано. Працює оперативно-слідча група. Одначе я не поспішав би з висновками, розуміючи сенсаційність такої інформації для журналістів. Так, ваша правда, людей треба інформувати, щоб не виникало безглузвих чуток і нових проблем. Але твердження, ніби в студентському містечку орудує саме маніяк, вважаю за передчасне й помилкове. Кожен, хто йде на вбивство, вже психічно неповноцінний. Проте саме слово «маніяк» лякає людину, змушує її робити найдурніші припущення. Іноді вбивці вигідно, що його вважають за психічно хворого. Адже він серед нас, один із нас, і того, чого чекають від хворого, ніколи не сподіваються від нормальної, здорової людини. Інакше кажучи, якщо здоровий удає з себе хворого, то йому легше уникнути підозр. Принагідно хочу закликати громадян до пильності.

– Як далеко просунулося розслідування?

– Ця справа під моїм особистим контролем. Скажу більше, нею опікуються Генеральна прокуратура і Департамент кримінального розшуку України. Результати вже є. Зрозуміло, оприлюднювати їх ми не маємо права.

– Які, на вашу думку, причини вбивств, коли, як ви твердите, їх скоює людина при здоровому розумі?

– Слідча бригада активно працює в цьому напрямі. Я сподіваюся, наші громадяни досить свідомі і передаватимуть нам будь-яку корисну інформацію. Певна річ, на нашу голову може спасти справжнє цунамі з непотрібних відомостей, але всю інформацію ми будемо ретельно перевіряти. І, звичайно ж, молодим жінкам раджу поводитися обережно.

Хочеться вірити, що серійного вбивцю розшукують справжні знавці своєї справи. Віримо також, що про будь-які зрушення в розслідуванні ви поінформуйте насамперед наших читачів.

Загальний зошит 2

Подальші події викладаю коротко й лаконічно, відкидаючи все зайве. Хоч для мене особисто нічого зайвого тут нема, бо йдеться про мої взаємини з коханою жінкою, першою і єдиною в моєму житті. Але я вважаю за можливе не заглиблюватися у психологію й естетику наших стосунків, зосереджуючи всю увагу на очевидному.

Тобто – на фактах.

Соромітники пишуть у таких випадках: «Їхня перша ніч закінчилася крахом». Я теж спочатку зажив певного психічного струсу, адже в мені прокинувся створений від природи чоловік-самець. І тепер з'ясувалося, що як чоловік – у фізичному розумінні цього слова – я зазнав фіаско. Та моя кохана ніжно погладила мене по голові. Вона була лагідна зі мною, хоч я й завдав їй болю. Приховати цього вона не змогла. Сльози котилися по її щоках, і я з жахом помітив: по моїх теж пливуть солоні краплі. Вона сказала мені так ніжно, як тільки могла: «Адже це не головне, правда?»

Я ще дужче покохав свою дружину, дарма що думав собі: дужче вже нема куди. Звичайно, то не головне. То ж не кохання, а тваринні примітивні інстинкти! Це називають зляганням, а не коханням.

І ми вирішили обходитися без «цього». Зрозуміло, спочатку в мені вирували незрозумілі сили. Часом мені щось заважало опановувати себе, і моя кохана жінка корилася такому станові речей, стоїчно, немов мучениця, терпіла всі мої негідні поривання. І я вкривав цілунками її обличчя, шепотів слова кохання й ніжності пересохлими губами.

Господь називає це гріхом. Так казала моя дружина, і в хвилини моєї нестримності часто промовляла молитви. Вона просила в Господа прощення за мене й за себе, а потім довго замолювала наші гріхи. Я був не такий релігійний, однаке віра моєї дружини викликала в мене глибоку повагу. «Ми ж не будемо більше? – запитувала вона щоразу. – Адам і Єва щасливо жили в Раю, аж поки дізнали гріха, і тоді Господь за це прирік їх на муки». Авжеж, щоразу я обіцяв їй. Тому за свою тваринну нестримність я відчував дедалі більший сором.

З часом я навчився притлумлювати в собі потяг до гріха. Активно взявшись до наук і знайшовши роботу в одній фірмі, я не боявся перенапружуватися. Тож, приходячи додому висилений, я вечеряв і лягав спати. Ні, тепер мені справді було не до дурниць.

Згодом я помітив, як мою дружину дратують ці всі хтиві, безсоромні самиці, що масово гуляють студмістечком. Розмальовані дівиці... Вони відчують явну насолоду від гріха. Вони живуть ним. І, як я переконався на власному гіркому досвіді, не чоловіки в цьому винні. Чоловік – раб своїх природних інстинктів. Якщо жінка не буде їм потурати, то чоловік помалу вгамує їх. Винні самі дівиці. Вони дратують хлопців, розпалюючи в них гріховну пристрасть, і топчуть своїми гострими підборами саме поняття «кохання» – святе для моєї коханої дружини, а значить, і для мене.

«Коли-небудь вони згорять у Пеклі за свої гріхи!» – каже іноді Валентина, проводжаючи поглядом чергову хвойду, яка крутить задом. Я сподіваюся, що так і буде.

Спливав час. Я закінчив університет і вступив до аспірантури. Кімнату в гуртожитку лишили за мною. Валентина брала через хворобу академвідпустку, тож мусила вчитися ще два роки. Зміни сталися в нашому житті, але не довкола нас. Пекло не квапилося брати до себе тих, хто паплюжив святі почуття людини, яку я люблю більше за життя. Вона хворобливо переживала це все. І тоді я знайшов вихід.

Я шукав його дуже довго і ще вагався, чи маю право брати на себе місію Найвищого Судді. Зрештою я вирішив: їх усіх треба попередити про кару за земні гріхи. Можливо, все обмежиться одним гідним уваги прикладом. Вони зрозуміють і замисляться. А якщо ні? Тоді доведеться повторити. Мені такий шлях не лягає на душу, але тільки так можна впорядкувати Світ. Тільки Силою і Страхом. Силою, яка породжує Страх. Страх – потужна та дійова зброя. Посіяти Страх. Іншої ради я не бачу.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.